

ETENES UTLÅTANDE OM PROMEMORIAN FRÅN ARBETSGRUPPEN SOM UTRETT BRUKET AV DROGTESTER

Förslaget behandlar ett mycket viktigt och aktuellt tema. Bruket av droger och andra rusmedel ökar i Finland och det medför stora hälsomässiga, psykiska, sociala och ekonomiska skadeverkningar och säkerhetsrisker. Påvisande av drogbruk med behöriga tester och eliminering av därmed förknippade risker och skapandet och utvecklandet av vård avsedd för missbrukare är etiskt viktiga och angelägna frågor.

Begäran om utlåtande riktad till ETENE är daterad den 25 maj, fastän arbetsgruppens promemoria färdigställts betydligt tidigare. Eftersom delegationen utgör ett forum som representerar bred och mångsidig sakkunskap, kräver en grundlig behandling av frågorna tid. På grund av att tiden för beredning var kort har delegationen inte kunnat diskutera promemorian ur alla aspekter. Om ett mera detaljerat ställningstagande önskas, borde delegationen få rejält mera tid för beredning av det.

I detta stadium har delegationen närmast sig saken främst ur hälso- och sjukvårdens synvinkel och vill särskilt understryka följande frågor:

Ur etisk synvinkel är det mycket viktigt att försöka minska och förebygga drogbruk och ge missbrukare vård bl.a. av följande orsaker:

- drogbruk medför stora problem för missbrukaren själv, hans eller hennes närmaste, ännu ofödda barn, närmiljön och samhället. Det är också en allvarlig säkerhetsrisk med tanke på samhället och den stora allmänheten
- i arbetslivet är drogbruk en säkerhetsfråga, i vissa arbetsuppgifter på ett mycket kritiskt sätt såsom till exempel i trafiken och i yrken inom hälsovårdssektorn
- drogbruk är förknippat med många allvarliga sociala problem såsom kriminalitet och prostitution
- det är skäl att hålla i minnet, att det kvantitativt största och ekonomiskt viktigaste missbruksproblemet fortfarande gäller missbruk av alkohol

Ur etisk synvinkel är det viktigaste att testerna utförs inom ramen för hälso- och sjukvården. De skall utföras så kompetent och felfritt som möjligt. Vid testning skall alla centrala etiska principer för hälso- och sjukvården följas. De viktigaste principerna är sakkunskap, tillförlitlighet, diskretion och försvar av kundens människovärde och intresse i vården.

Det är viktigt att screeningarna är inriktade och således bygger på särskilda kriterier, som uppräknats i lag. Ur hälso- och sjukvårdens synvinkel är det viktigt att understryka att det i samband med tester också borde vara möjligt att erbjuda missbrukare vård. Det är bra att arbetsgivare som arrangerar drogtester åläggs att utarbeta ett program mot droger. Särskild uppmärksamhet skall fästas vid sårbara och avhängiga grupper såsom unga praktikanter och arbetsökande. Oriktiga testresultat och möjligheterna till bluff borde också elimineras så väl som möjligt.

ETENE anser tanken som professor Helena Taskinen kom med i det kompletterande utlåtandet om att beredandet av drogprogram och genomförandet av tester i praktiken förutsätter stora och hög-

klassiga satsningar på utbildning till företagshälsovårdspersonalen och i det sammanhanget skall behandlingen av de etiska frågorna spela en central roll.

Helsingfors 10.6.2002

Riksomfattande etiska delegationen inom hälso- och sjukvården

Martti Lindqvist
ordförande

Ritva Halila
generalsekreterare